



Svet
Evropske unije

Bruselj, 22. marec 2021
(OR. en)

7247/21

ENV 174
CLIMA 55
MAR 43
PECHE 98
COMPET 202
FIN 196

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	22. marec 2021
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	6758/21
Zadeva:	Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 26/2020 z naslovom „Morsko okolje: zaščita EU je obsežna, vendar ni poglobljena“ – sklepi Sveta

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o navedeni temi, ki jih je Svet odobril na 3787. seji 22. marca 2021.

Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 26/2020 z naslovom „Morsko okolje: zaščita EU je obsežna, vendar ni poglobljena“

– sklepi Sveta

SVET EVROPSKE UNIJE –

1. OPOZARJAJOČ na sklepe, ki jih je sprejel v zvezi z izboljšanjem preučevanja posebnih poročil Računskega sodišča v okviru postopka razrešnice;¹
2. POZDRAVLJA posebno poročilo Računskega sodišča št. 26/2020 z naslovom "Morsko okolje: zaščita EU je obsežna, vendar ni poglobljena";
3. IZPOSTAVLJA gospodarski, družbeni in okoljski pomen morskega okolja in njegovih naravnih virov;
4. OPOZARJA na zavezo EU, da bo izvajala agendo za trajnostni razvoj do leta 2030, ki so jo sprejeli Združeni narodi, in zlasti cilj trajnostnega razvoja št. 14, ki določa cilje v zvezi z življenjem v vodi, ter na njeno zavezanost ciljem iz Aičija, ki so jih sprejeli ZN v okviru Konvencije o biološki raznovrstnosti; UGOTAVLJA, da ti cilji še niso bili doseženi;
5. OPOZARJA na sporočilo Evropske komisije z naslovom „Evropski zeleni dogovor“, v katerem so predstavljeni predlogi za predloge za prehod v celotnem gospodarstvu in strategijo za trajnostno rast, ki naj bi bila pravična in vključujoča, njen cilj pa je varovanje našega planeta in s tem zaščita naše blaginje;

¹ Dok. 7515/00 + COR 1.

6. Poleg tega OPOZARJA na strategijo EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 in na sklepe², ki jih je Svet sprejel v zvezi s tem; OPOZARJA na cilj strategije, v okviru katerega je predvidena priprava načrta EU za obnovo narave in vzpostavitev skladno in učinkovito vodenega večjega vseevropskega omrežja zaščitene območij na kopnem in morju, vključno z varovanjem najmanj 30 % morja v Evropi, katerega tretjina je strogo zaščitena; pri uresničevanju teh ciljev naj bi sodelovale vse države članice, ob upoštevanju nacionalnih pogojev; UGOTAVLJA, da strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 poziva k celovitemu izvajanju skupne ribiške politike EU, okvirne direktive o morski strategiji ter direktiv o pticah in habitatih; in OPOZARJA tudi na strategijo „od vil do vilic“, ki se je začela izvajati hkrati s strategijo EU za biotsko raznovrstnost;
7. JE SEZNANJEN z dejstvom, da nekatere ribolovne metode in druge dejavnosti povzročajo pritisk na morsko okolje zaradi izkoriščanja virov in poškodb morskega dna; v zvezi s tem UGOTAVLJA, da lahko na morsko biotsko raznovrstnost negativno vplivajo tudi učinki podnebnih sprememb, onesnaževanje v vseh oblikah, vključno z morskimi odpadki, mikroplastiko in podvodnim hrupom, širjenje neavtohtonih vrst, obalni razvoj in druge človekove dejavnosti;
8. POUDARJA, da je za obravnavanje izzivov, s katerimi se soočajo morski ekosistemi, spodbujanje njihovega ohranjanja in obnavljanja ter doseganje ali ohranjanje dobrega okoljskega stanja na podlagi okvirne direktive o morski strategiji in s tem okoljske razsežnosti celostne pomorske politike EU nujno potreben celosten pristop k varstvu in trajnostni rabi morskega okolja, med drugim z dejavnimi prispevki vseh ustreznih sektorskih politik in instrumentov, kot so skupna ribiška politika, direktivi o pticah in habitatih, okvirna direktiva o vodah in skupna kmetijska politika, tako na nacionalni ravni kot na ravni EU, ob priznavanju posebne vloge konvencij o regionalnih morjih in, po potrebi, regionalnih organizacij za upravljanje ribištva;

² Dok. 12210/20.

9. OPOZARJA, da morajo biti v skladu s Pogodbama zahteve za zaščito okolja sestavni del opredelitve in izvedbe politik in dejavnosti Unije, zlasti z vidika spodbujanja trajnostnega razvoja; POUDARJA, da je EU zavezana varstvu morskega okolja in ohranjanju morskih bioloških virov v okviru svoje okoljske oziroma ribiške politike.
10. OPOZARJA, da ima EU izključno pristojnost za ohranjanje morskih bioloških virov v okviru skupne ribiške politike, na področju okolja, vključno z ohranjanjem morske biotske raznovrstnosti, pa si EU in države članice delijo pristojnosti; POUDARJA, da področje uporabe skupne ribiške politike vključuje ohranjanje morskih bioloških virov ter upravljanje ribištva in ladjevja, ki te vire izkorišča, in da je njen cilj zagotoviti, da so ribolovne dejavnosti in skupna ureditev trga za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva (skupne tržne ureditve) okoljsko, socialno in ekonomsko trajnostne, da bi čim bolj zmanjšali njihove negativne učinke na morski ekosistem;
11. JE SEZNANJEN z ukrepi, ki so jih Komisija in države članice že sprejele, da bi ohranile ali dosegle dobro ekološko stanje morskega okolja; PRIZNAVA, da je treba podpirati vsa prizadevanja za spodbujanje učinkovitega varstva morskih ekosistemov in zmanjšanje pritiska zaradi človekovih dejavnosti, ki nanje vplivajo, in hkrati spodbujati trajnostno ribištvo, vključno z ukrepi držav članic za celovito izvajanje določb okoljske in ribiške zakonodaje;
12. IZRAŽA OBŽALOVANJE, ker kljub dosedanjim prizadevanjem še ni bilo mogoče ponovno vzpostaviti dobrega okoljskega stanja morij držav članic EU in zagotoviti ribolova na trajnostni ravni za nekatere vrste ter preprečiti izgubo morske biotske raznovrstnosti v [...] morjih, ki so zajeta v poročilu Računskega sodišča; UGOTAVLJA, da je bilo v skladu s poročilom Računskega sodišča v Atlantiku, kjer je upravljanje ribištva večinoma povezano z omejitvami dovoljenega ulova, doseženo merljivo izboljšanje glede doseganja največjega trajnostnega donosa, v Sredozemskem morju, kjer je upravljanje ribištva večinoma povezano z omejitvami ribolovnega napora (in ne ulova), pa so bile ribolovne stopnje dvakrat višje od trajnostnih ravni;

13. V zvezi s tem UGOTAVLJA, da je deljeno upravljanje ribištva z državami, ki niso članice EU, dodaten izziv za varstvo morskega okolja v Sredozemlju. Poleg tega UGOTAVLJA, da so sedanja prizadevanja za izboljšanje upravljanja ribištva v Sredozemlju začela prinašati merljive rezultate, kot je razvidno iz novega poročila o stanju ribištva v Sredozemskem in Črnem morju (SoMFi 2020), v skladu s katerim se je delež prelovljenih staležev med letoma 2014 in 2018 zmanjšal za več kot 10 %, število staležev rib z visoko relativno biomaso pa se je v zadnjih dveh letih podvojilo;
14. SPODBUJA Računsko sodišče, naj ta pregled razširi na vse morske regije ali podregije; MENI, da bi, zaradi prihodnjih izboljšav, revizija morala pokrivati druge vidike okvirne direktive o morski strategiji, da bi vključili vse deskriptorje morskega okolja, pri čemer bi se bilo treba osredotočiti na prevladujoče pritiske v posamezni regiji ali podregiji, ki so bili opredeljeni v nacionalnih morskih strategijah, vzpostavljenih v skladu z okvirno direktivo o morski strategiji, in na ovire pri doseganju dobrega okoljskega stanja;
15. POZDRAVLJA tehnično poročilo Evropskega tematskega centra za celinske, obalne in morske vode št. 4/2019 za Evropsko agencijo za okolje z naslovom „*Multiple pressures and their combined effects in Europe's seas*“ (Več pritiskov in njihovi skupni učinki v evropskih morjih), ki vključuje podobne ugotovitve v zvezi z antropogenimi pritiski na morski ekosistem; UGOTAVLJA, da bi ta dokument lahko zagotovil dodaten vpogled v deskriptorje in regije, ki niso zajeti v posebnem poročilu Računskega sodišča št. 26/2020;
16. UGOTAVLJA, da je mogoče ukrepe za ohranjanje morskih bioloških virov med drugim financirati iz Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo za (ESPRA) obdobje 2021–2027 ter iz programov LIFE in Interreg; in OPOZARJA, da je v strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 navedeno, da bi moral ESPR podpirati tudi prehod na bolj selektivne in manj škodljive ribolovne tehnike;
17. POZDRAVLJA tri priporočila Računskega sodišča v zvezi z morskim okoljem EU, upoštevajoč regionalno usmerjenost poročila, in priznava potrebo po usklajenem ukrepanju, da bi lahko ocenili tudi učinke drugih dejavnosti na morsko okolje.

18. JE SEZNANJEN s priporočilom Računskega sodišča, naj Komisija in zadevne države članice do leta 2022 okrepijo povezave med okoljsko in ribiško politiko z opredelitvijo regulativnih in upravnih sprememb, potrebnih za zaščito občutljivih vrst in habitatov, ki:
- omogočajo hitrejšo izvajanje ohranitvenih ukrepov, zahtevanih v okviru SRP, in
 - razširjajo varstvo na več vrst (zlasti tistih, ki so razvrščene kot kritično ogrožene) in habitatov, glede na najnovejša znanstvena spoznanja.
19. V zvezi s tem PODPIRA:
- popolno izvajanje obstoječe zakonodaje in ambiciozen pregled okvirne direktive o morski strategiji;
 - določitev ciljev, s strani držav članic, glede ohranjanja vseh zaščitene morske območij ter krepitev in dosledno izvajanje ohranitvenih, varstvenih in obnovitvenih ukrepov, potrebnih za doseganje teh ciljev, vključno s krepitvijo načrtov upravljanja ali – če teh ni – z njihovo pripravo, z ustreznim vključevanjem deležnikov, da bi zaščitenim vrstam in habitatom zagotovili doseganje ali vzdrževanje dobrega okoljskega stanja;
 - izboljšanje učinkovitosti postopkov iz člena 15 okvirne direktive o morski strategiji in člena 11 uredbe o skupni ribiški politiki, ob upoštevanju ustreznih postopkov iz direktiv o pticah in habitatih;
 - zagotavljanje posodabljanj seznamov ogroženih in propadajočih vrst in habitatov, pri čemer je treba upoštevati najboljše razpoložljiva znanstvena mnenja in previdnostno načelo, da bi prispevali k temu, da države članice sprejmejo ohranitvene ukrepe, potrebne za izpolnjevanje obveznosti iz okoljske zakonodaje Unije, kot je določeno v členu 11 uredbe o skupni ribiški politiki;
 - izboljšanje zasnove in upravljanja zaščitene morske območij, da bi vzpostavili usklajena, reprezentativna in dobro upravljana omrežja v morskih vodah držav članic EU.

20. JE SEZNANJEN s priporočilom Računskega sodišča, v skladu s katerim naj Komisija in zadevne države članice, glede na dolgotrajno propadanje morskih ekosistemov v Sredozemlju, do leta 2023:
- preučijo možnosti za vzpostavitev nadaljnjih ribolovnih zavarovanih območij v sredozemskem morskem bazenu; in
 - redno poročajo o doseženem napredku in potrebi po korektivnih ukrepih v okviru večletnega načrta za zahodno Sredozemlje, da bi omogočili opredelitev in sprejetje korektivnih ukrepov.
21. V zvezi s tem PODPIRA:
- pristop, v skladu s katerim se ukrepi za upravljanje in ohranjanje v okviru SRP še naprej določajo na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih mnenj, da bi s sprejetjem ustreznih ukrepov za upravljanje zmanjšali prelov in preprečili prekomerno izkoriščanje morskih virov ter omogočili bolj trajnostno ribolovno dejavnost;
 - učinkovit sistem za nadzor ribištva, zlasti za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu;
 - usklajevanje orodij EU za obvladovanje presežne ribolovne zmogljivosti z regionalnimi potrebami in vplivi na okolje.
22. POUDARJA, da bi morali biti vsi dodatni ukrepi za izboljšanje zaščitnih ukrepov v Sredozemlju skladni z Barcelonsko konvencijo v okviru UNEP/MAP (Programa ZN za okolje/akcijskega načrta za Sredozemlje) ter pristojnimi mednarodnimi in regionalnimi organizacijami za ribištvo, da bi zagotovili doslednost prizadevanj na tem področju;

23. JE SEZNANJEN s priporočilom Računskega sodišča, naj Komisija in države članice v okviru naslednjega načrtovanja programa ESPRA najpozneje do leta 2023 opredelijo instrumente za povečanje financiranja iz sredstev ESPRA za uresničevanje ciljev v zvezi z ohranjanjem morij;
24. POUDARJA, da je ključni problem pomanjkanje posebnih sredstev za varstvo morskega okolja; POUDARJA, da se ESFR na nacionalni ravni samo delno uporablja za spremljanje in vzpostavitev ukrepov (vključno s prostorskimi varovalnimi ukrepi) v skladu z okvirno direktivo o morski strategiji ter za upravljanje, obnovo in spremljanje območij v omrežju Natura 2000 v skladu z direktivo o habitatih; OPOZARJA, da je sedanji obseg sredstev v okviru programa LIFE omejen na pilotne in inovativne projekte, s čimer se omejuje možnost njihove uporabe za ukrepe upravljanja in izvajanja, namenjene doseganju ali ohranjanju dobrega ekološkega stanja morskega okolja, ter drugo dodatno podporo za ohranjanje biotske raznovrstnosti;
25. OPOZARJA, da bi bilo treba podnebnim ukrepom nameniti 30 % proračuna EU in odhodkov v okviru instrumenta Next Generation EU, ciljem na področju biotske raznovrstnosti pa 7,5 % letne porabe od leta 2024 in 10 % od leta 2026 naprej;
26. V zvezi s tem POUDARJA, da je treba:
- čim prej dokončati sprejetje skladov in programov iz večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, ki bodo prispevali k financiranju varstva in ohranjanja morskega okolja;
 - predvideti posebno financiranje za doseg cilja povečanja omrežja zaščitениh morskih območij, določenega v strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, vključno s financiranjem iz zasebnega sektorja.